

Науковий реферат статті Серпухова М. Ю.
"Прихований протекціонізм як інструмент сучасної міжнародної торгівельної політики"

Формальне домінування парадигми вільної торгівлі повсякчас стикається з проявами прихованого протекціонізму в міжнародній торгівлі. Перебуваючи в сучасному економіко-політичному просторі та маючи численні міжнародні зобов'язання, країни активно використовують політику прихованого протекціонізму.

Під прихованим протекціонізмом слід розуміти застосування країною інституційних перешкод у зовнішній торгівлі без формального порушення міжнародних зобов'язання відносно інших країн з метою відстоювання власних геополітичних та соціально-економічних інтересів.

На основі аналізу торговельних бар'єрів у міжнародній торгівлі встановлено, що за рахунок використання інституційних бар'єрів провідні економіки світу обмежують доступ товарів та послуг на свої ринки. Виявлено, що разом із пропагандою вільної торгівлі та вимаганням вільного доступу на ринки інших країн ЄС, США, Китай, Індія, Росія тощо активно перешкоджають доступу іноземних товарів на власні ринки. Проаналізовано приклади торговельних бар'єрів у міжнародній торгівлі. Встановлено, що використання торговельних бар'єрів значно скорочує обсяги світового експорту та динаміку розвитку міжнародної торгівлі.

За результатами дослідження встановлено, що серед інструментів прихованого протекціонізму найбільшого поширення набули: експортні мита, фіскальні бар'єри, квотування експорту або імпорту, фітосанітарний контроль якості товарів, посилені вимоги до стандартизації продукції, експортні субсидії виробникам, держзакупівлі в національних виробників, девальвація національної грошової одиниці.

Література: 1. Всесвітня торгівельна організація [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org6_e.htm. 2. Хрестоматія по экономической теории / [сост. Е. Ф. Борисов]. – М. : Юрист, 2000. – 536 с. 3. Mansfield E. D. The expansion of preferential international trading arrangements / E. D. Mansfield, J. C. W. Pevehouse // *Studies Quarterly*. – 2013. – September. – Vol. 57, issue 3. – P. 592–604. 4. Qureshi M. S. Trade and thy neighbor's war / M. S. Qureshi // *Journal of Development Economics*. – 2013. – November. – Vol. 105. – P. 178–195. 5. Arsham H. Modeling tariff to analyze protectionism / H. Arsham // *International Journal of Pure and Applied Mathematics*. – 2013. – Vol. 84, issue 4. – P. 389–396. 6. Marano V. The Impact of Conflict Types and Location on Trade / V. Marano, A. Cuervo-Cazurra, C. Kwok // *International Trade Journal*. – 2013. – Vol. 27, issue 3. – P. 197–224. 7. Milner C. Declining protection in developing countries: Fact or fiction? / C. Milner // *World Economy*. – 2013. – Vol. 36, issue 6. – P. 689–700. 8. Baccini L. Preventing protectionism: International institutions and trade policy / L. Baccini, S. Y. Kim // *Review of International Organizations*. – 2012. – Vol. 7, issue 4. – P. 369–398. 9. Мытарева Е. А. "Торговая война" как средство нетарифного регулирования международной торговли / Е. А. Мытарева // *Вестник Кемеровского государственного*

университета. – 2010. – № 1. – С. 74–77. 10. Global Trade Alert [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.globaltradealert.org>. 11. European Commission [Electronic resource]. – Access mode : http://madb.europa.eu/madb/barriers_crossTables.htm. 12. Серпухов М. Ю. Обґрунтування інтересів учасників торговельних війн у міжнародній економіці / М. Ю. Серпухов // Економіка розвитку. – 2013. – № 3 (67). – С. 106–110.

Інформація про автора

Серпухов Максим Юрійович – канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (61166, Україна, м. Харків, пр. Леніна, 9а, e-mail: maximserpuhov@ukr.net).